

שבת יא. (המשנה) עד יב. (ש צרה אחרונה)

ביאורי מושגים
 חיוב הפרשת תרומות ומעשרות - חיוב תר"מ נוצר מהתורה רק כשנגמרה מלאכתם של הפירות ורק כאשר האדם המגדל משאירם אצלו. חכמים תיקנו שכל הפירות חייבים במעשרות, וכן תיקנו שהפירות חייבים בתר"מ מהרגע שעברו שלב משמעותי באסיף שלהם (עוד לפני שנגמרה מלאכתם) אלא אם כן אוכלם בדרך ארעי. לכן להלכה רק אדם האוכל בדרך ארעי ורק לפני שנגמרה מלאכת הפירות - פטור מתר"מ.
זב בעל ג' ראיות - זב נחשב לזב ומתחייב בקרבן זיבה רק אם רואה שלוש ראיות של זוב (אפילו ביום אחד). כאשר הוא רואה שתי ראיות הוא עדיין אינו נחשב לזב לעניין קרבן אך חוששים לכך שיראה פעם שלישית ויטמא אחרים ברוקו או בזובו. אחרי שהזב רואה שלוש ראיות הוא צריך לספור שבעה ימים נקיים שבסופם הוא טובל, מביא קרבן ונטהר.

משנה

תקנות המונעות חילול שבת מתוך היסח הדעת

1. אין לצאת עם חפץ סמוך לער"ש מחשש שיטכח ויטלטל.

2. אין לפלות כינים או לקרוא לאור הנר מחשש שיטה את הנר, (ומורה יכול לראות היכן תלמידיו, הקוראים לאור הנר, נמצאים).

תקנה מתחום אחר מאותו עיקרון

זב וזבה לא יאכלו יחד על אותו שולחן - מחשש שיטכח שהיא אסורה עליו.

מראה הדורש עיון - אסור לראות לאור הנר, שאינו דורש עיון - מותר.

הגמרא מסתפקת מדוע אסרו לפלות כינים: האם זה מחשש שמא יטה את הנר, או מחשש שמא יהרוג את הכינה. הגמרא מוכיחה מהברייתא שהחשש הוא שמא יטה.

יש 3 דעות בנוגע לאיסור הריגת כינה בשבת:
 1. ר' אליעזר: אסור וחייב חטאת כהורג גמל.
 2. רב הונא: מהתורה מותר, וחכמים אסרו.
 3. בית הלל: מותר לכתחילה.

ברייתא

חכמים אסרו לעמוד ברה"י ולשתות ברה"י, וכן להיפך - מחשש שיטלטל את הכוס. ואם מכניס את ראשו ורובו - אין חשש.

וכן הדין לעניין גת.

מה פירוש 'וכן בגת':

אביי: גת היא כרמלית, חכמים אסרו גם לעמוד ברה"י ולשתות בכרמלית.

רבא: וכן לעניין פטור מעשרות לשותה מהגת (יין בגת לא נגמרה מלאכתו ואם שותה בדרך ארעי פטור).

אביי ורבא נחלקו האם האיסור שבברייתא תקף גם בכרמלית.

דחיה: ייתכן שהברייתא היא לפי שיטת ר' יהודה: ר' יהודה: לאומן אסור מהתורה לצאת עם כלי אומנתו אפילו כשהוא תחוב בבגדו.

הוכחה לאביי - הברייתא קובעת:
 אין לצאת בערב שבת עם מחט התחובה בבגד. והרי כל האיסור לצאת בשבת עם מחט תחובה הוא גזרה - מכאן שגזורים גזרה לגזרה.

שורש איסור הוצאה מכרמלית לרה"י הוא רק מדרבנן. המח' בין אביי לרבא היא האם יש לגזור גזרה על גזרה: אביי: זוהי גזרה אחת. רבא: אין לגזור גזרה לגזירה.

סתירה בין שתי ברייתות

האם לזב מותר לצאת בשבת עם בד על האבר:
ברייתא א': אסור מדרבנן.
ברייתא ב': אסור מהתורה.

הסברם של אביי ורבא:
 המח' מתבססת על מח' ר' שמעון ור' יהודה:
מלאכה שאינה צריכה לגופה:
 ר' שמעון: אסורה מדרבנן.
 ר' יהודה: אסורה מהתורה.
 זב היוצא עם בד זוהי מלאכה שאינה צריכה לגופה - ולכן לר"ש אסור מדרבנן, ולר' יהודה אסור מהתורה.

הסבר רב המנונא לסתירה:
 הברייתות מתייחסות לשני מקרים שונים:
 זב עם 2 ראיות - זב זה זקוק לבד לבדיקה - ולכן הוא אסור מהתורה.
 זב עם 3 ראיות - זב זה זקוק לבד רק לנקיון - ולכן הוא אסור רק מדרבנן.

הסבר רב יוסף לסתירה: המח' מתבססת על מח' ר"מ ור"י:
 האם מותר לאומן לצאת בכלי תשמישו כשהם עליו:
 ר' מאיר: אסור מדרבנן.
 ר' יהודה: אסור מהתורה.

דחיה: גם שימוש למניעת לכלוך - נחשב שימוש משמעותי.
 לכן גם בד שמשמש לנקיון אסור בהוצאה מרשות לרשות.

דחיה: המקרה של זב לא מקביל למקרה של אומן. באומן אין דרכו של האומן לצאת כך, בזב דרכו לצאת כך. כשדרכו לצאת גם ר"מ מודה שאסור מהתורה.

אדם צריך להתנהג בצורה שלא תגעיל את סביבתו לכן:
 1. אין לפלות כינים ברה"ר.
 2. אין להקיא ברה"ר.

הלכות הוצאה נוספות
 1. מותר לצאת עם תפילין ער"ש, כיוון שהייב למשמש בהם כל שעה ייזכר ולא יבוא להוציאם בשבת.
 2. חייב אדם למשמש בבגדיו בערב שבת - כדי שלא ישכח ויוציא.